ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ
АРМІЇ, КОНВЕРСІЇ ТА РОЗЗБРОЄННЯ
ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРОГНОЗИ
БЕЗПЕКА І ОБОРОНА
Україна, 04070, м. Київ, вул. Іллінська 10, офіс 5,
тел.: +38 044 425-42-10, факс: +38 044 425-16-22,
http://cacds.org.ua, v_badrak@email.ua

CACDS

CENTER FOR ARMY,
CONVERSION AND DISARMAMENT
RESEARCH & FORECASTS
SECURITY & DEFENSE
5 Of., 10 Illinska str., 04070, Kyiv, Ukraine,
tel.: +38 044 425-42-10, fax: +38 044 425-16-22,
http://cacds.org.ua, v_badrak@email.ua

16 листопада 2026 р.

«Матриця Романчука» як контури матриці національної ідентичності

34-й президент США Двайт Д. Айзенгавер, аби оперативно й ефективно виокремлювати державні пріоритети й результативно розв'язувати посталі завдання, структурував проблеми за допомогою створеної ним «мариці Айзенгавера». Він акцентував: «У мене є два типи проблем: термінові та важливі. Термінові не завжди важливі, а важливі не завжди термінові».

Олег Романчук, відомий публіцист, письменник, журналіст і науковець також створив матрицю. «Матрицю перемоги» (Львів: Універсум, 2026). Це збірка високого ґатунку текстів, написаних професійним публіцистичним пером під впливом драматичних і трагічних подій останніх п'яти років сучасної історії України. Під ошатною обкладинкою зібраний своєрідний інструментарій, призначений не лише для політиків-державників, аналітиків, істориків, культурологів, військових, а передусім для широкого загалу, кому небайдужа доля України. Збірка (а це 688 сторінок добірних текстів з додатками, що містять адреси публікацій автора в інтернет-виданнях «Главком» і «Media Forum») дозволяє громадянам визначити пріоритети в різноманітних сферах і галузях державотворення для розв'язання актуальних завдань, що постали перед українським суспільством у результаті широкомасштабної агресії кремля.

А ще «Матриця перемоги» – це роздуми про роль і місце України на геополітичній мапі світу, це чітка візія шляхів і методів утвердження Української державності на геополітичній мапі світу в час мілітарного й культурного протистояння з колишньою метрополією.

«Розмірковуючи над долею України, шукаю відповіді на безупинні питання: чого Україна на роздоріжжі? чого вона не долає імперську

спадщину й не прямує широким шляхом до вершин людської цивілізації? У пошуках відповіді натрапив на цікаву статтю розумного українця – одного з тих, хто творить українську ідеологію, яка витісняє з голів постколоніяльної нації московську антиукраїнську ідеологію і наповнює ті голови новою, патріотичною українською думкою. З великим задоволенням прочитав статтю Олега Романчука (*«Система, або Де криються причини наших невдач», вперше опублікованої 2004 року. – В. Б.).* За ці роки стаття зовсім не застаріла, бо вона – не інформація на щодень, а розмірковування над історичним шляхом України. (…) Для нації вкрай важливо мати таких людей, які спроможні проникати своїм розумом у глибинні причини соціальних процесів нації, аби доказово формувати світогляд народу в напрямку найефективнішого захисту національних інтересів. Такі люди – це одиниці, що в сукупності становлять політичну еліту нації».

Таку оцінку Олегу Романчуку поставив легендарний Левко Лук'яненко у чернігівській газеті «Північ» далекого 2013 року.

Знайомлячись з текстами автора, зібраними в збірці публіцистики воєнної доби «Матриця перемоги», переконуєшся, що Левко Григорович, якого багато хто вважає батьком української незалежності, мав рацію. Статтям Олега Романчука притаманні, аналітичність, прогностичність, націоцентричність, державницьке мислення. Автор зокрема демонструє заглибленість у військову тематику. Так, задовго до широкомасштабної агресії кремля з-під публіцистичного пера шеф-редактора журналу «Універсум», який понад три десятиліття редагує О. Романчук, вийшла низка його статей, присвячених проблемам ЗСУ: «Військо України: міф чи реальність», «Час Україні рятувати армію, щоб армія врятувала Україну», «Війна, яку виграла росія», «Що потрібно українській державі: кадетський корпус чи юнацька школа?» тощо.

У цьому контексті доречно згадати деякі матеріали, оприлюднені в попередній збірці автора «Не бійсь. Не зраджуй. Не мовчи» (2022): «Як перемогти в інформаційній війні?», «Як перемогти Московію», «Бронежилет

для українського вояка», «Українські спецслужби: чи є в Україні джентльмени?», «Робота для справжніх джентльменів», «Ідеологічна диверсія?», «May Day» для України», «Троянські коні» в Україні», «Медаль «За город Вашингтон», або горе від розуму», «Як Україні отримати статус основного союзника США поза межами НАТО?», «Розвідка: хто полює за українськими джентльменами?»... Як бачимо, самі назви багато про що промовляють.

У післямові до «Матриці перемоги» автор згадує: «22 лютого 2022 року, акурат за два дні до початку широкомасштабної агресії московитів проти України, я підписав до друку чергове число «Універсуму». На його обкладинці була вміщена символічна світлина – зображення українського вояка з підготовленим до бою «Джевеліном», а над ним пророче гасло: «Добре слово і «Джевелін» важить набагато більше, ніж саме добре слово». 24 лютого 2022 року ця думка знайшла своє трагічне підтвердження – висловлених у різний час фахівцями застережень щодо реально існуючої воєнної загрози з боку північно-східного сусіда для української влади виявилось недостатньо».

Попри те, що слова під час знецінюються і майже не мають впливу на життя пересічних громадянин, Олег Романчук продовжує наполегливо аналізувати, застерігати, передбачати. І це йому вдається: «Україна: в очікуванні casus belli» (2022), «Логіка і логістика воєнної доби» (2022), «Як закрити небо від дронів-камікадзе» (2022), «П’ята колона в Україні» (2023), «Мотивація долучитися до сил оборони України» (2024), «Війна і державотворення» (2024), «Дью діліджанс» для українських спецслужб, або Що поставлено на мапу державності» (2024), «Чи можливі територіальні набутки коштом України» (2025), «Час на війну і час на мир» (2026)...

Війна в Україні здавалось би чітко розділила поняття і смисли: Добро і Зло, Життя і Смерть, Світло і Пітьма, Герой і Ворог, Праведник і Негідник. Та водночас людство знову й знову блукає між трьох політичних сосен – демократією, диктатурою, тероризмом. Через нерішучість і боягузство члени

глобальної міжнародної організації, заснованої 1945 року, заплющують очі на брутальні, аморальні дії представників антидемократичних і навіть терористичних режимів, які отаборились в ООН. Автор не оминає цю подразливу проблему-виклик, акцентує на неприпустимості подвійних політичних стандартів: «Рашизм – ракова пухлина для людства», «Час ворогів і друзів», «Росія як «кубло, притулок поганих справ», «Загарбницько-дипломатичні мізки» сучасної московії, або Дипмаразм як чинник російського державотворення»…

О. Романчук у своїх публіцистичних текстах виступає як професійний аналітик, візіонер, який ґрунтовно досліджує різноманітні факти з сучасного і минулого, добре розуміючи, що саме знання історії є важливою складовою утвердження національної ідентичності – усвідомленням того, хто ми насправді, куди рухаємось, чого прагнемо, чим є навколишній світ. Статті О. Романчука – важливий фактор успішного протистояння ворогові на інформаційно-мілітарному полі брані: «Гримаси Кліо», «Реформи для України: Установчі збори і «план Маршалла»?», «Мюнхен-2025: Що нас чекає», «Homo homini lupus est», «Якого дідька, Трампе, або Застереження класика», «Установчі Збори для України: перезаснування/перепрограмування держави»…

Автор має рацію, наголошуючи, що в сучасному світі існують лише інтереси, що нам допомагають не з позції співчуваючого самаритянина, а тому, що ЗСУ жертовно боронять Захід од реальної військової загрози з боку московії. Відтак робить слушний висновок: мусимо й далі демонструвати ворогам і партнерам таку міць, аби вони усвідомили тривіальну істину: з українцями вигідніше співпрацювати, ніж воювати.

Степан Кость, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка в передньому слові до збірки слушно резюмує: «Потреба у вагомому і відважному, пристрасному і безкомпромісному слові не зникне ніколи – і в будь-якому суспільстві. Публіцистика – не для аматорів і для людей випадкових, публіцистика – для

професіоналів, самовідданих, небайдужих, творчих. Таких як Олег К. Романчук».

Публіцистика Олега Романчука вже давно здобула визнання громадськості. Переконаний, що він цілком заслуговує бути відзначений Національною премією України імені Тараса Шевченка 2027 року за збірку «Матриця перемоги».

Валентин БАДРАК,
публіцист, письменник, директор аналітичної організації «Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння»

